

MOONILIKE ANTWOORDE VIR:
AFRIKAANS TWEDE TAAL

AFRIKAANS TWEDE TAAL - HOËRGRAAD EN STANDAARDGRAAD

DEDE VRAESTEL

NASIENSKAAL VIR DIE ASSESSERING VAN SKRYFWERK

102-2/3

%	KATEGORIE	MAKS:40	MAKS:30	MAKS:20	TAAL	INHOUD	KOMMUNIKASIE
100	G+++ Absoluut puik	40	30	20			- Goeie taalgebruik. Verskeidenheid sinstipes en sinskonstruksies. Min foute. - Woordkeuse en uitdrukkingsvermoë goed en gepas. Uitgebreide en gevorderde woordeskat. Taal is idiomaties korrek.
95	G++ Puik	38	29	19			
90	G+ Uitstekend	36	27	18			
85	G+G Baie goed	34	26	17			- Goeie beplanning, al die stof is ter sake. Skryfstuk toon duidelike progressie, m.a.w. inleiding, verloop en slot vorm netjiese geheel. - Inhoud is boeiend, interessant en relevant. - Korrekte en effektiewe gebruik van leestekens. Korrekte paragrawe.
80	G Goed	32	24	16			
75	GG- Amper goed	30	23	15			- Duidelike korrekte interpretasie van onderwerp, m.a.w. die boodskap is briljant en oortuigend oorgepra.
70	G- Goed, te veel swakhede	28	21	14			- Dit lok die gewenste reaksie by die leser uit, want jy wil lees. - <u>Kommunikeer</u> uiters effektief deur woordkeuse, seleksie van sinne, funksionele taaldroom en punktuasie.
65	G-M+ Neig na goed, te veel swakhede	26	20	13			
60	M+ Bogemid. Begin neig na goed	24	18	12			- <u>Taalgebruik</u> is gemiddeld. Minder verskeidenheid sinstipes en -konstruksies. Sinsbou is dikwels lomp; woord- en sinstrukture kom dikwels voor. - Woordeskatkennis is basies en woordbetekenis nie altyd korrek nie.
55	M+M Beter as gemiddeld	22	17	11			
50	M Gemiddeld	20	15	10			- Beplanning nie meer goed nie, dwaal soms van die onderwerp af/onderwerp net gedeeltelik betrek. Weinig ontwikkeling, paragrawe skakel nie altyd sinvol nie, inleiding te lank/te kort en slot nie effektief nie/ ontbreek soms. - <u>Inhoud</u> is vanselfsprekend, niks buitengewoons nie.
45	MM- Redelik gemiddeld, te veel foute	18	14	9			
40	M- Sukkelend, maar nie swak nie	16	12	8			- Onderwerp is nie heeltemal so korrek geïnterpreteer nie en die boodskap nie meer so duidelik oorgepra nie. Lok nie werklik reaksie by leser uit nie. - Slaag nog daarin om inhoud verstaanbaar te <u>kommunikeer</u> ten spyte van foute. Min gebruik van taaldroom, wel moedertaalinvloed.
35	M-S+ Swak, maar kan slaag	14	11	7			
30	S+ Te swak om te slaag.	12	9	6			- <u>Taalgebruik</u> is swak. Sukkel met basiese woord- en sinstrukture. Taal is lomp, beperk en dikwels heel onverstaanbaar. Wemel van foute t.o.v. spelling, sinsbou en woordgebruik. - Woordeskatkennis is skraal met baie woordbetekenisfoute. Gebruik Engelse woorde.
25	S+S Nog swakker, vol foute	10	8	5			
20	S Swak	8	6	4			- Swak beplanning, tema vaagweg in gedagte gehou, baie herhaling. Geen / min eenheid tussen paragrawe. Interpunksie word geïgnoreer - <u>Inhoud</u> is eintlik nie meer tersaaklik/glad nie tersaaklik nie.
15	SS- Uiters swak	6	5	3			
10	S- Hopeloos	4	3	2			- Onderwerp is feitlik heeltemal of glad nie verstaan en geïnterpreteer nie. Slaag nie daarin om boodskap oor te dra nie. - <u>Kommunikasie</u> moontlik nog verstaanbaar omdat nasleener inlees.

- Lees die stuk deur, besin oor die taalgebruik/styl, inhoud en kommunikasie en plaas die kandidaat in een van die drie hoofkategorieë, nl. GOED, MIDDELMATIG of SWAK.
- Besin dan hoe goed, middelmatig of swak. Begin by die omskrywing van die hoofkategorieë (GOED, MIDDELMATIG, SWAK - T/MK) en lees dan die opsommende omskrywing. Plaas die kandidaat dan in 'n spesifieke simbool-kategorie, bv. M+M.
- Skryf die simbool neer (bv. M+M) en soek dan in die kolom onder die ooreenstemmende waarde en skryf dit neer (bv. uit 30 is M+M 14).

BEPUNTING VAN SKRYFWERK AFRIKAANS TWEEDE TAAL

OMSKRYWING VAN KOMPONENTE

Die verskillende komponente kan eintlik nie apart aangeslaan word nie, want hulle hou direk met mekaar verband. Die aanbieding van die inhoud sluit taal en styl in en die kommunikatiewe kan nie los bepaal word nie, maar in samehang met die natuurlike en gepaste taalgebruik.

In globale assessering word die integrasie van die verskillende komponente erken. Daar word aanvaar dat die een 'n direkte invloed op die ander het en nie van mekaar losgemaak kan word nie.

TAAL

Die hoofaspekte waarna ons oplet in taalgebruik is die volgende:

- **Woordeskatkennis :**
Hier kyk jy hoe ryk, uitgebreid en korrek die leerder se woordeskat is. Dit sluit ook kennis en gebruik van woordstrukture in. Jy kyk ook of die kandidaat die woord se betekenis ken.
- **Sinsbou:**
Dit sluit die verskeidenheid sinsoorte en sinskonstruksies in. Met sinsoorte word bedoel of die kandidaat verskillende soorte sinne effektief kan gebruik, bv. vraagsinne, omgesette woordorde, begin met voegwoord, ens. In sinskonstruksie kyk ons na die woordorde, die gebruik van voegwoorde, die korrekte gebruik van tyd, ens.
- **Spelling en puntuasie:**
Omdat dit 'n skryfvraestel is, moet die kandidaat kan spel en weet hoe om lees- en skryftekens korrek en effektief te kan gebruik.

INHOUD

- **Beplanning:**
Goeie beplanning sal verseker dat die inleiding prikkelend is, daar 'n goeie ontwikkeling plaasvind en dat die slot verrassend en funksioneel is. Beplanning verseker verder dat die stof tersaaklik is. Dit sluit sinvolle rangskikking van gegewens, paragrafering, korrekte lengte, ens. in.
- **Hantering van onderwerp:**
Jy kyk hoe oorspronklik, oortuigend en interessant die onderwerp hanteer word, Kyk of die materiaal logies, samehangend, vloeiend en duidelik oorgedra word.

KOMMUNIKATIEWEIT

- **Interpretasie van onderwerp:**
Jy stel vas of die kandidaat die onderwerp duidelik en korrek geïnterpreteer het.
- **Oordra van boodskap:**
Jy kyk hoe goed en suksesvol die boodskap oorgedra is, of die styl en trant pas, die woord- en taalgebruik natuurlik en geskik is, m.a.w. of die kandidaat daarin slaag om die leser die doel van die skrywe te laat verstaan.
- **Leser se reaksie:**
Word daar op so 'n manier gekommunikeer dat jy duidelik en helder verstaan, dat die inhoud jou boei, dat jy verder wil lees en dat dit die gewenste reaksie uitlok? (Jy voel dalk saam bly/hartseer/kwaad... Jy "sien" die prentjie/persoon wat beskryf is... Jy wil reageer op wat jy gelees het.

(By elke skryfstuk word 'n ontvanger [leser] veronderstel. Die boodskap moet op die ontvanger gerig wees. Verder moet die taal, styl en trant pas en die sender[skrywer] se rol moet klop met die opdrag in die vraestel.)

TOEPASSING VAN DIE SKAAL

1 Lees die skryfstuk deur en bepaal in watter hoofkategorie die werk val:
Goed, Middelmattig of Swak.

2. Doen dan 'n fyner analise van die kategorie, m.a.w. vra:
Hoe goed / middelmattig /swak?

Om dit te kan doen, lees die kriptiese omskrywing van die kategorieë en gebruik dit dan as riglyn wanneer die fyner omskrywing onder Taal, Inhoud en Kommunikasie gelees word.

Voorbeeld

- ✓ Ek lees 'n stuk en besluit dit val in die kategorie Goed.
- ✓ Ek vra myself af : Hoe goed? En besluit dit is goed, maar nie 80% nie, m.a.w. amper goed, want daar is te veel hinderlikhede.
- ✓ Terwyl ek nasien, onderstreep ek nie net foute nie, maar ek maak regmerkies waar iets werklik treffend en goed is (nie wat reg behoort te wees nie.)
- ✓ Nou lees ek heel regs en in plaas daarvan om te sê:

Goeie taalgebruik, sê ek die taalgebruik is amper goed, want die verskeidenheid sintipes is nie so groot nie; daar is min, maar hinderlike foute. Foute wat ek nie van 'n A-kandidaat verwag nie. So kyk ek ook na woordkeuse en hoe uitgebreid die woordeskat is, hoe geskik en gepas die woordgebruik is, hoe korrek die idiomatiese taalgebruik is.

Ek beweeg na inhoud en doen dieselfde. Ja, die inhoud is goed, maar nie só goed dat ek 80% daarvoor sal wil gee nie, want dit is interessant en relevant, maar nie werklik só boeiend nie. Verder stem ek saam dat die beplanning goed is, maar miskien oortuig die slot my nie heeltemal so goed nie, ens.

Vervolgens kyk ek na kommunikasie en doen dieselfde: ja, die onderwerp is korrek geïnterpreteer en die boodskap is goed oorgedra, maar omdat die woordkeuse plek-plek nie werklik gepas is nie, tref dit nie so in die kol nie. Iets van die atmosfeer/styl het nie heeltemal geslaag nie.

- ✓ Ek besluit dan finaal dat die kandidaat goed is, maar nie goed genoeg vir 80% nie.

3. Ek skryf die kategorie en die punt neer.

ONTHOU

1. Ek moet self die onderwerp reg interpreteer, maar "oop" genoeg om te kan insien as die kandidaat dit anders vertolk het.
2. Ek moet self 'n baie goeie waardebeplanning en kennis van die verskillende kategorieë hê, m.a.w. ek moet weet wanneer iets 80%, 50% en 30% werd is.
3. Ek moet my nie blindstaar teen een van die drie aspekte (taal, inhoud, kommunikatiewe) nie, maar moet dit globaal beoordeel. Die een kan nie los van die ander beoordeel word nie. Die een oefen 'n direkte invloed op die ander een uit en is nou verweef.